

Water en klimaat wederom centraal tijdens World Water Week in Stockholm

De World Water Week in Stockholm is een belangrijke jaarlijkse mondiale waterbijeenkomst. Belangrijk vanwege de goede mix van wetenschap en beleid, de juiste grootte en uitstekende organisatie die tezamen garant staan voor een effectieve week.

“From all the international water meetings - be it UN, CSD, the World Water Forum - the World Water Week clearly is the best, both in organization and in effectiveness”, verklaart een senior policy advisor van het US Department of State desgevraagd: hier vindt de broodnodige interactie plaats tussen politici, beleidsmakers en wetenschappers. Instemmend geknik bij de omstanders maakt duidelijk dat we met iets bijzonders te maken hebben. Waar bij andere bijeenkomsten nog wel wordt gemopperd over de ene ministeriële verklaring na de andere zonder enige mogelijkheid tot het stellen van vragen, laat staan discussie, zien veel deelnemers de World Water Week als hét platform voor de internationale waterdialoog. Er vinden af en toe zelfs bescheiden demonstraties plaats. De zalen zitten grotendeels vol belangstellenden, terwijl op het terras geanimeerde gesprekken plaatsvinden. Sommigen verlaten gedurende de week het terras nauwelijks.

Vanwege het VN-jaar voor sanitatie was het thema dit jaar ‘Progress and prospects on water: for a clean and healthy world with special focus on sanitation’, maar veel meer onderwerpen passeerden de revue: ethiek, water in bergstreken en aride gebieden, corruptie in de watersector, virtueel water, grensoverschrijdend water, water in Azië, investeringen in water én klimaatverandering. De schaal wisselde van mondiaal tot lokaal, met daartussen waterschappen en ‘river basin authorities’.

De opening van de World Water Week stond onder leiding van Cecilia Martinsen van de organiserende SIWI. Prins Willem-Alexander, spreker tijdens de openingsessie, had speciaal voor de World Water Week zijn aanwezigheid bij de Olympische Spelen in China onderbroken. In zijn hoedanigheid als voorzitter van de United Nations Secretary General's Advisory Board on Water and Sanitation (UNSGAB) meldde hij blij te zijn weer in Stockholm te zijn, al bleef ook zijn toespraak een beetje bij de Olympische Spelen: “the Olympic Dream is also your dream: ‘to strive for a bright future of mankind’”, aldus de prins, die meldde dit jaar extra veel te hebben gereisd vanwege het VN-jaar voor sanitatie. Zijn verhaal ging dan ook voornamelijk over sanitatie. In Ethiopië zijn in een jaar tijd meer dan een miljoen latrines gebouwd. Dit is enerzijds goed nieuws, anderzijds

Prins Willem-Alexander.

verloopt de bevolkingsgroei sneller dan het aantal aansluitingen aan sanitatie. “More people means more waste - it's that simple”, concludeerde Willem-Alexander.

Klimaatverandering

Klimaatverandering was, zeker voor Nederland, één van de belangrijkste onderwerpen. Reeds tijdens de persconferentie die direct na de opening van de World Water Week plaatsvond, bepaalde SIWI-directeur Anders Berntell de stemming door na de Prins van Oranje vol lof en trots te spreken over het belang van water en klimaatverandering en de twee dagen over dit thema. Ook Dagens Nyheter, de belangrijkste Zweedse ochtendkrant, besteedde met name aandacht aan de water- en klimaatdagen.

CPWC (het in Delft gehuisveste Co-operative Programme on Water and Climate) verzorgt ieder jaar tijdens de World Water Week in Stockholm een seminar over water en klimaat. Vanwege het grote succes hadden CPWC, SIWI en de Duitse ministeries voor milieu en ontwikkelingssamenwerking BMU en BMZ dit jaar besloten om samen twee thematische dagen te organiseren. In totaal verleenden circa 40 overheden, mondiale en nationale organisaties, ngo's, kennisorganisaties en banken hun medewerking. De dagen, die plaatsvonden in de grootste beschikbare zaal, werden geopend met een

door CPWC georganiseerde wereldprimeur: de presentatie van het IPCC Technical Paper on Water and Climate, waarin de state-of-the-art kennis ter zake werd gepresenteerd. Ook Nederlandse auteurs hebben aan het rapport bijgedragen.

Een sessie over nationale planvorming werd gevolgd door een sessie over

Anders Berntell, directeur SIWI.

kwetsbaarheidsanalyses, waarin onder meer een bijdrage van IGRAC over grondwater. Tijdens de lunch leidden de RAIN Foundation en Acacia Water een sessie over grondwateropslag in rurale gebieden met behulp van kleine dammen - een technologie die door Nederlandse hydrologen en geologen in Kenia tot ontwikkeling is gebracht. In de namiddag werd gesproken en gediscussieerd over de financiële aspecten van adaptatie, met inbreng van de internationale Commission on Climate Change and Development, de World Bank en de KfW Development Bank. Na de presentaties werd de discussie geleid door Ger Bergkamp, de nieuwe directeur-generaal van de World Water Council.

Ministers enthousiast tijdens politieke dialoog

Het hoogtepunt van de Water & Climate Days 2008 was een politieke dialoog, waaraan werd deelgenomen door staatssecretaris Huizinga van Verkeer en Waterstaat, de minister van Public Works van Indonesië, de ministers van Water van Costa Rica en Lesotho en de ambassadeur Milieu en Duurzaamheid van Denemarken. De Indonesische minister, die voor deze gelegenheid speciaal was overgevlogen, sprak wederom lof uit voor de Nederlandse activiteiten op het gebied van water en klimaatadaptatie, waarbij hij refereerde aan de workshop die CPWC namens Nederland samen met Indonesische partijen in mei 2007 in Jakarta verzorgde. Deze workshop vormde het begin van intensieve samenwerking tussen Nederland en Indonesië bij de ontwikkeling van een nationaal Indonesisch adaptatieplan. De minister van Lesotho hield vervolgens een vurig pleidooi om de discussie rondom grote dammen te heropenen. Hij stelde dat aride landen in het zuiden niet over voldoende water beschikken en opslag van regenwater hard nodig hebben om in hun waterbehoeften te voorzien. Staatssecretaris Huizinga informeerde vervolgens het publiek dat Nederland met de Deltacommissie een tweede Deltaplan

Henk van Schaik, programmacoördinator CPWC.

Ger Bergkamp, directeur-generaal World Water Council en de waterminister van Lesotho.

voorbereidt, waarmee Nederland klimaatbestendig zal worden. Ze voegde hieraan toe dat Nederland veel belang hecht aan een goede internationale dialoog over water en klimaat, en aan de ondersteuning van ontwikkelingslanden, waar de meest kwetsbare groepen zich bevinden.

De Deense ambassadeur bepleitte een nauwere samenwerking tussen de agenda van de watersector onder de World Water Fora en de adaptatieagenda van de Klimaatconventie (COP), gecoördineerd door UNFCCC. Hierbij sloot de staatssecretaris zich aan. Op een vraag uit de zaal over de aansprakelijkheid stelde de staatssecretaris duidelijk dat het erom gaat eerst zicht te hebben op de kosten van klimaatverandering en adaptatiemaatregelen alvorens ter praten over de financiering en de financieringsarchitectuur. Uit een korte evaluatie op vrijdag kwam naar voren dat de gehanteerde opzet internationaal duidelijk veel weerklink vond.

ICIMOD hield een sessie over veranderingen in bevolking en klimaat in berggebieden, voorzien van fraaie presentaties en een in het oog springende tentoonstelling. Ook WWF en IUCN hadden meerdere sessies, onder meer over 'payment for ecosystem services'. Integraal waterbeheer stond dit jaar minder expliciet in het programma. Het was niet duidelijk of dit komt omdat het intussen overall reeds tussen de oren zit. Eén van de conclusies over dit onderwerp was dat er 'too many silver bullets' zijn: welke kan het beste worden ingezet? Bij meerdere seminars, zowel die over klimaatadaptatie als over ecosystemen, werd erop gewezen dat actie nú goedkoper is dan niets doen en straks de schade opruimen. Voorkomen is beter dan genezen.

Onder ander bij de sessies over grensoverschrijdend waterbeheer viel te noteren dat een verschuiving heeft plaatsgevonden van een natuurwetenschappelijke focus naar meer sociaal-politieke processen. In het algemeen was er aandacht voor kennisuitwisseling tussen verschillende generaties. In de marge van de World Water Week vonden meerdere bijeenkomsten plaats ter voorbereiding van het vijfde World Water Forum volgend jaar in Istanbul.

Op te merken viel dat er dit jaar wat minder wetenschappers dan voorheen aanwezig leken te zijn - dit terwijl vanuit wetenschappelijke hoek juist vaak te horen is dat het beleid niet naar de wetenschap luistert.

Michael van der Valk

Foto's: SIWI